

Spolek přátel Národního divadla Brno

www.spndb.cz

Vážení a milí členové Spolku přátel NdB – opery, baletu a činohry.

Žádné jiné roční období nedokáže člověka naladit tak pozitivně a nabít ho potřebnou životní energií jako jaro. Jaro bychom všichni měli vítat slavnostně. Můžeme využít velmi bohatou květnovou nabídku NdB. Příliš neváhejte, blíží se nezadržitelně konec divadelní sezony 2017/18.

- **Pozor! Již nyní vás zveme na poslední akci SPNdB v této sezoně, kterou pro nás již tradičně připravili studenti a pedagogové TANEČNÍ KONZERVATOŘE Brno. Koná se v pátek 1. června 2018 v 17 hodin v divadelním sále Reduty. Nezapomeňte přijít ocenit mladé tanečnický!**

Zprávy výboru

- **Znovu upozorňujeme!** Výborové schůze se od září 2017 konají v **Divadle Reduta**, a to první středu v měsíci od 16,00 do 17,30 hod. Přihlášky a příspěvky se vyřizují v prostoru šaten pro diváky, na levé straně od vstupu do divadla.
- Členové, kteří dosud nezaplatili členský příspěvek, mají možnost tak učinit ještě do prázdnin v těchto termínech: **středa 6. 6. 2018 (v termínech zasedání výboru) a mimořádně – opět ve středu 20. června 2108 od 14,30 do 17,00 hodin v Redutě.**
- **Čtěte pozorně!** Jistě víte, že všechny subjekty (firmy, banky... a mimo jiné i např. spolky), které shromažďují osobní informace, musí mít souhlas osoby, která jim je poskytuje a tyto informace chránit. Nelze se tomu vyhnout, proto musíme tuto záležitost mít ošetřenu i my a týká se všech členů. Noví členové budou svůj souhlas udělovat na přihlášce, ostatní podpisem na seznamu při vybírání členských příspěvků. Za tímto účelem zpracoval výbor SPNdB „Prohlášení spolku přátel NdB“, kde jsou uvedeny i důvody, pro které osobní údaje shromažďujeme a zpracováváme. Především jde o členskou evidenci, dále pak o zasílání informací (např. Zpravodaj). Data narození používáme výhradně pro blahopřání k narozeninovým výročím našich členů ve Zpravodaji, kde však uvádíme pouze jméno bez dalších údajů. Celý text „Prohlášení“ je k dispozici u členů výboru. Děkujeme za pochopení.
- **Dejte hlas své hvězdě**

Hlasujte a vyhraďte! Hlasujte v anketě **CENA DIVA** o nejlepší operní, baletní a činoherní premiéru nebo dejte hlas své hvězdě. Pokud uvedete kontaktní údaje, budete zařazeni do slosování o **atraktivní cenu**. Hlasování probíhá **do 16. září 2018**. Pro zařazení do slosování není nutné na anketním lístku vyplnit všechny požadované kontakty. Hlasovací lístek je platný, pokud vyplníte alespoň jednu soutěžní kategorii. Možnost hlasování:

1. Tištěné anketní lístky jsou součástí měsíčních programů NdB a časopisu DIVA.
2. Hlasovací boxy jsou umístěny ve vestibulech NdB: Mahenově divadle, divadle Reduta a v Zákaznickém centru NdB v Dvořákově ulici.
3. Hlasujte on-line <http://www.ndbrno.cz/modules/forms/index.php?idf=15>

Naši jubilanti v květnu 2018 (kulaté a půlkulaté narozeniny v pořadí dle členských čísel)

Ivana Šarmírová	Milan Čoupek	Olga Kreysová
Hana Šenkýřová	Eva Janíčková	Mgr. Eva Vitouchová
Ing. Hana Štouračová	Ing. Jaroslava Hladíková	Mgr. Blanka Fertová
Marie Abrahamová	Marie Hadašová	

Vážení jubilanti, naučte se udělat si trochu času – i kdyby to měl být jen okamžik v přírodě, galerii, kavárně... Važte si ho. Necht' Vás ozdraví ptáci a obrázky, hudba, knihy a nic nežádající přátelé. Vše dobré přejí členové výboru SPNdB.

Květnové premiéry:

OPERA – 16. května 2018 Mahenovo divadlo – Wolfgang Amadeus Mozart: Così fan tutte
Nastudováno v italském originále s českými a anglickými titulky. Dirigent Jakub Klecker, režie Anna Petrželková. Dvouaktová opera vznikla z uměleckého partnerství libretisty Lorenza da Ponteho a skladatele W. A. Mozarta. Libreto vzniklo pravděpodobně podle Ariostova Zuřivého Ronalda (1516), který vznikl na motivy příběhu o Kefalovi a Prokridě z Ovidiovy sbírky Metamorphoses (Proměny). Nejdřív se libreto pokusil zhudebnit Salieri, ale záhy ho opustil a příběh se dostal do rukou nejpovolnějších. Premiéra se konala 26. 1. 1790 ve vídeňském Dvorním divadle. V Čechách se tato opera hrála pod názvy Jedna jako druhá aneb Zkouška milujících, Škola milenců, Tak to dělají všechny či Ženy jsou ženy. České překlady vytvořili Fr. Štír a Jan Nepomuk Štěpánek (1831), Zdeněk Polenský (1923), Luděk Mandaus (1931), Přemysl Charvát (1974), Marie Kronbergerová (1998). V lidských vztazích není nic černobílé a v této opeře to platí obzvlášť. Námětově je to typická komedie se záměnami osob v převlecích a možno říci, že je to frivolní žert rokoka, který má jen dokázat ženskou chytrost. Dva mladíci Fernando (tenor) a Guglielmo (baryton) ponoukáni skeptickým donem Alfonsem (bas buffo) se převléknou za cizincem, aby vyzkoušeli věrnost svých snoubenek (Fiodiligi a Dorabella – sestry – soprány). Uvážnou však ve vlastní síti falešné hry s city. Publikum 19. a počátku 20. století považovalo námět za vulgární a nemorální a opera téměř zmizela z jevišť. Dnes patří mezi nejhranější kusy – árie a ansámby patří mezi operní hity – dílo je skutečným pokladem operního repertoáru.

BALET – 23. května 2018 Reduta – Amadeus MozArt. Choreografie Carolina Isach Cogollos, Dan Daciu, Uladzimir Ivanou, hudba W. A. Mozart. Z hlediska tance není prostor divadla Reduta vhodný pro klasický balet, ale pro experimentální projekty a současné choreografické kreace je místem velkých možností. Nová premiéra Baletu NdB bude večerem současné choreografie a výzvou pro mladé tvůrce. A protože je Reduta neoddelitelně spojena s osobou W. A. Mozarta, bude on sám hlavním tématem premiérového projektu a jeho dílo základní inspirací. Tři choreografie, tři tvůrci tří evropských národností – Carolina Isach (Španělsko), Dan Daciu (Rumunsko), Uladzimir Ivanou (Bělorusko) – současní či bývalí tanečníci Baletu NdB. Tanec se v Redutě zabydlí na jevišti, ve foyer i mozartovském sále. Návštěvníci budou svědky toho, jak jednotliví choreografové cítí „svého“ Mozarta, jak jsou inspirováni jeho životem, hudbou i prostorem divadla.

Divadelní jubilea, vzpomínky

1. 5. 1908 se v Kyjevě narodil Ivo Váňa Psota. Rodina se záhy přestěhovala do Přerova (matka tam vedla taneční školu). Začátky klasické výuky získal v Praze u A. Bergra a v Olomouci u J. Hladíka. Po ukončení obchodní školy se cele věnoval baletu. Přijal angažmá v pražském ND jako

člen baletního sboru. Po dvou letech přešel do Brna jako sólista. Po odchodu tehdejšího šéfa baletu J. Hladíka byl Psota jmenován na jeho místo. V r. 1932, kdy bylo v Brně Psotovo postavení neudržitelné, odešel do Monte Carla. Ucházel se o angažmá v Original Ballets Russes. V cizině poznal největší choreografy (L. Massina, M. Fokina, B. Nižinskou, G. Balanchina a další). V r. 1936 se vrátil do Brna a uplatnil zde vše, co ve světě získal. V Evropě se schylovalo k válce. Psota nastudoval Dvořákovy Slovanské tance a premiéra byla triumfem brněnského baletu. V předvečer okupace uvedl původní premiéru Prokofjevova baletu Romeo a Julie. Na sklonku r. 1941 (kdy jeho bratr Volod'a již rok trpěl v Mauthausenu) opustil I. V. Psota podruhé vlast. Byl angažován jako baletní mistr MET v New Yorku. Počátkem r. 1942 pracoval opět v souboru Ballets Russes a cestoval s ním po Evropě a Spojených státech. V r. 1947 se vrátil do Brna, kde pracoval, jak nejlépe uměl. Ale neobstál nikdo, kdo se vrátil ze západu a nemohlo se to podařit ani Psotovi. Dostával se do stále větší izolace. Přidala se lidská závist a tíhu problémů jeho oslabený organismus neunesl. Zemřel náhle 16. února 1952. Psota měl pověst laskavého člověka, znamenitého tanečníka, vynikajícího choreografa, učitele a schopného organizátora, jehož význam se neomezuje jen na český balet. Vychoval generace tanečníků ve své baletní škole, kterou založil již v r. 1929. Pozorný, zdvořilý, ovládal několik jazyků, což mu umožňovalo pohodlnou aklimatizaci ve společnosti a zvyšovalo jeho oblibu. Zprostředkoval české kultuře dotyk s baletním vývojem ve světě, učinil z Brna ohnisko baletního snažení při uchování uměleckých hodnot klasického baletu. (PhDr. Eugenie Dufková – kráceno)

6. 5. 1958 zemřel basista Josef Peršl. Studoval na Pivodově škole, poté soukromě. První angažmá nastoupil v Brně (1892), dále svá působiště až do odchodu do důchodu (v r. 1951) rychle střídal: Brno, Ostrava, Východočeské divadlo, Plzeň, Lublaň. Nejdéle působil v Bratislavě (1919 – 26), kde i režíroval. Z rolí: Chrudoš, žalářík Beneš, Paloucký, Lutobor, jen Kecala zpíval víc než 700x.

8. 5. 1968 se narodil tenorista Jaroslav Březina. Absolvent pražské konzervatoře zahájil uměleckou činnost jako koncertní pěvec v projektech barokní hudby. Od r. 1993 angažován v pražském ND. Z rolí: Vašek, Don Ottavio, Almaviva, Benvolio, Ferrando...

9. 5. oslaví krásné pŭlkulaté narozeniny sopranistka Jaroslava Janská. Absolventka brněnské konzervatoře a JAMU (u L. Lesmanové) nastoupila první angažmá v r. 1961 jako sólistka zpěvoherního souboru, pak sólistka opery v Brně. Z rolí: Zuzanka, Zerlina, Blonda, liška Bystruška, Bess, Lulu... Věnovala se rovněž pedagogice (JAMU).

12. 5. 1873 se narodil tenorista Antonín Viktor Lebeda. Zpěv studoval soukromě. Pěveckou dráhu začal jako sólista v Lublani, poté působil v Brně, 1905 – 08 ve Východočeském divadle, v l. 1908 – 28 v pražském ND, kterému díky své pohotovosti prokázal neocenitelné služby (zpíval obor hrdinný, lyrický i buffo). Z rolí: Dalibor, Jíra, Ladislav, Skřivánek, Vašek, první český Števa a Lžidimitrij. V důchodu se věnoval pedagogice a režii v amatérských souborech. Zemřel 15. 4. 1946.

14. 5. 1943 se narodila mezzosopranistka Daniela Suryová (†2005). Zpěv studovala na bratislavské konzervatoři. Od r. 1963 byla angažována v Košicích, kde úspěšně vytvořila řadu rolí (Carmen, Fenena, Dalila atd.). Od r. 1969 nastoupila do Brna (Olga, Závíš, Didó, Izabela...). Bohatá byla i její činnost koncertní a překladatelská (překládala árie a písně mj. do esperanta).

17. 5. 1943 se narodila sopranistka Daniela Šounová – Brouková. Absolventka pražské konzervatoře zahájila profesionální dráhu jako sboristka pražského ND. V sezoně 1968/69 byla sólistkou opery olomoucké, 1969/70 ostravské, od r. 1970 v pražském ND. Byla znamenitou představitelkou smetanovských postav (Jitka, Blaženka, Mařenka, Vendulka, Terinka). Svůj herecký i pěvecký vývoj korunovala interpretací Janáčkovy Emilie Marty.

20. 5. 2003 zemřel tenorista Ivo Žídek (*4. 6. 1926). V r. 1945 byl angažován do ostravské opery, kde zpíval Werthera, Heřmana, Fausta, Štáhlava aj. V r. 1948 byl angažován do pražského ND (Jeník, Tamino, Don Ottavio, Ladislav, Junoš, Jarek, Vít, Jiří, Vévoda mantovský, Števa...). Na scéně vídeňské Státní opery narychlo nastudoval roli Dona Carlose, což mu pomohlo k mezinárodní kariéře (Berlín, Buenos Aires...). V 60. letech 20. století začal zpívat i role dramatické (Dalibor, Lohengrin, Laca, Kalaf, Lžidimitrij, Manolis, Peter Grimes...). Věnoval se intenzivně i koncertnímu zpěvu, nahrával v rozhlase, gramofonových a televizních studiích. Od konce r. 1989 do r. 1991 byl ředitelem

ND Praha. V r. 1998 obdržel Cenu Thálie za celoživotní mistrovství. V r. 1999 vyšla jeho vzpomínková kniha „Jak možná věřit“.

22. 5. 1913 se narodil dirigent František Jílek. Absolvoval brněnskou konzervatoř (kompozice, klavír, dirigování). Oslnivou uměleckou dráhu začal jako sbormistr Filharmonické besedy v Brně (1932 – 38), v l. 1936 – 39 byl korepeticem a dirigentem brněnské opery, 1939 – 48 dirigentem v Ostravě. Poté se vrátil do Brna jako dirigent a dramaturg, v l. 1952 – 78 umělecký šéf. Spolu s V. Noskem povznesl brněnskou operu na vynikající úroveň. Jeho Janáček se stal evropským pojmem – uváděl jeho díla v řadě evropských měst (Lipsko, Zagreb, Helsinky, Ankara, Barcelona, Florencie, Athény...). Významná byla jeho práce pedagogická. (†16. 9. 1993)

23. 5. 1968 se narodil tenorista Zoltán Korda. Absolvent pěveckého oddělení JAMU se už v průběhu studia účastnil pěvecké soutěže A. Dvořáka (2. cena) a mezinárodní pěvecké soutěže v Salcburku (zvláštní cena výboru). Svě pěvecké vzdělání rozšířil v Itálii. Od r. 1997 je členem Janáčkovy opery NdB. V r. 1999 byl v širší nominaci na Cenu Thálie za roli Nemorina v Donizettiho opeře Nápoj lásky. Z dalších rolí: Gonzalve (M. Ravel – Španělská hodinka), Žába (M. Ravel – Dítě a kouzla), Nikolios, pastucha (B. Martinů – Řecké pašije), L'incredibile (U. Giordano – Andrea Chénier), Triquet (Eugen Oněgin)... Hostoval ve Státní opeře Praha, Moravském divadle Olomouc...

25. 5. 1968 zemřel tenorista František Janda (*10. 11. 1909). Zpěv studoval soukromě. Začínal jako stipendista ND Praha. Od r. 1940 byl členem ostravské opery. Zpíval Tannhäusera, Siegmunda, Maxe, Dona Ottavia, Otella, Cania, Cavaradossiho, Heřmana, Erika, Radama, Dona José, Hoffmanna, Dalibora (v pěti různých inscenacích), Lukáše, Jíru, Kozinu, Števu i Lacu... Nahrál řadu snímků v rozhlase.

Osobnosti světové hudby

✂ 7. 5. 1833 se narodil německý skladatel Johannes Brahms (†3. 4. 1897). Studoval klavírní hru a kompozici. Stal se doprovazečem houslisty J. Joachima. Pobýval většinou ve Vídni (sbormistr pěvecké akademie, dirigent filharmonických koncertů Společnosti přátel hudby), podnikal časté koncertní cesty. Komponoval klavírní a orchestrální variace, známy jsou jeho Uherské tance a Valčíky. Zásadní význam mají 4 symfonie. Velkou kapitolu jeho díla představují písně.

✂ 15. 5. 1873 se narodil ruský skladatel a dirigent Nikolaj N. Čerepin (†27. 6. 1945). Studoval práva a na konzervatoři klavír a skladbu. Stal se učitelem konzervatoře. 1909 – 14 řídil v Paříži představení Ďagilevova souboru, 1918 se stal ředitelem opery a konzervatoře v Tbilisi. Od r. 1921 žil v Paříži, kde řídil tzv. Ruskou konzervatoř. Jako skladatel vynikal mistrovskou instrumentací. Napsal 2 opery a řadu baletů (Pavilón Armidy, Narcis a Echo, Maska červené smrti, Dionýsos).

✂ 15. 5. 1808 se narodil irský skladatel a pěvec William Michael Balfe (†20. 10. 1870). Prošel kariérou houslisty a pěvce v Itálii a Francii. Po návratu do Anglie r. 1835 začal komponovat anglické opery, z nichž měla mezinárodní ohlas Cikánka. Byla to nejpopulárnější anglická opera 1. poloviny 19. století.

✂ 17. 5. 1918 se narodila švédská sopranistka Birgit Nilsson. Po studiích na stockholmské konzervatoři debutovala r. 1944 ve švédské Královské opeře, kde pak vystupovala pravidelně. Od svého prvního vystoupení na bayreuthském festivalu 1947 se stala hvězdou předních operních scén (Londýn, Milano, New York, Vídeň, Řím, Mnichov, Chicago). Zpívat přestala v r. 1984. Byla jednou z největších wagnerovských pěvkyní minulého století. Disponovala neobyčejně plným hlasem velkého rozsahu, vynikala rovněž působivým jevištním zjevem. V repertoáru měla takové role, jako Leonora, lady Macbeth, Aida, Tosca, Elsa, Salome, Turandot, Isolda, Brúnnhilda, Elektra...

✂ 22. 5. 1813 se narodil německý skladatel Richard Wagner (†13. 2. 1883). Zprvu se zajímal o činohru a hudbu studoval až od r. 1828 soukromě. Jako wůrzburský korepeticitor složil r. 1833 romantickou operu Víly. Další 2 roky byl kapelníkem magdeburského divadla. V té době začal pracovat na opeře Zákaz lásky. R. 1836 se oženil s herečkou Minnou Planerovou, s níž odešel do Königsbergu a do Rigy, kde začal komponovat operu Rienzi. Zadlužen prchl do Londýna a dále do Paříže. Začal psát Bludného Holanďana (1843), poté Tannhäusera (1845). Lohengrina napsal v l. 1845

– 48. Dalších 6 let nic nezkomponoval – zabýval se operou pouze teoreticky (Umělecké dílo budoucnosti, Opera a drama, Sdělení mým přátelům). R. 1850 začal komponovat operu Siegfriedova smrt – první dílo, z něhož postupně vznikl Prsten Niebelungův. Čtyři části vznikly v následujícím pořadí: Rýnské zlato, Valkýra, Siegfried a Soumrak bohů. Přestože Wagner patřil v té době k nejslavnějším skladatelům, jeho finanční situace byla špatná. Záchrana přišla r. 1864 v podobě podpory bavorského krále Ludvíka II. V té době se skladatel rozešel s manželkou a navázal vztah s Cosimou, Lisztovou dcerou a manželkou Hanse von Büllowa. Vzali se r. 1865. Téhož roku byla uvedena opera Tristan a Isolda, r. 1868 Mistři pěvci norimberští. R.1871 se Wagner usadil v Bayreuthu, kde mu král postavil honosný dům Wahnfried a splnil mu sen, kterým bylo festivalové divadlo (otevřeno r. 1876). V té době začal pracovat na opeře Parsifal – věděl, že to bude jeho poslední dílo. Na podzim r. 1882 odjel Wagner s rodinou do Benátek, kde se uzavřel jeho život. Pochován je v Bayreuthu. Cosima ho přežila o mnoho let a stala se neomezenou vládkyní umělecké říše svého manžela, aby ji nakonec r. 1930 uložili po jeho boku v zahradě Wahnfriedu.

✂ 26. 5. 1938 se narodila kanadská sopranistka Teresa Stratas. Debutovala r. 1959 v Torontu. Pěvkyně s působivým hereckým projevem dokázala každé postavě vtisknout dramatický náboj. Zpívala na největších světových operních scénách – New York, Milán, Moskva, Paříž, Berlín, Salcburk, Lisabon... Z rolí: Cherubín, Violetta, Liú, Salome, Lulu a také Mařenka (1978 MET).

✂ 28. 5. 1963 zemřel ruský skladatel a pedagog Vissarion Jakovlevič Šebalin (*11. 6. 1902). Studoval moskevskou konzervatoř, kde byl posléze pedagogem a ředitelem. Svou tvorbou zasáhl do mnoha žánrů (symfonie, sonáty, sbory, písně...). R. 1942 vznikla hudební komedie Ženich z vyslanectví, v r. 1955 opera Zkrocení zlé ženy (nastudoval dirigent Z. Chalabala v Moskvě). Jevištní tvorba byla uzavřena operou Slunce nad stepí. Vynikající výsledky měl Šebalin jako pedagog.

Co chybělo v minulých Zpravodajích

- * V ostravském Divadle A. Dvořáka se 17. 4. a 20. 4. 2018 konalo Galapředstavení Verdiho opery Otello. V hlavních rolích se představili Luis Chapa (Otello), Eva Urbanová (Desdemona) a Martin Bárta (Jago). Dirigoval Jakub Klecker.
- * Na Nové scéně ND Praha byly v únoru vyhlášeny a oceněny nejlepší taneční výkony a choreografie za r. 2017. Výroční ceny portálu Opera Plus si odnesli první sólisté Baletu ND Praha Nikola Márová a Michal Štípa. Za společnou choreografii Ondřej Vinklát, Štěpán Pechar a Marek Svobodník. Mimořádnou Výroční cenu předala někdejší primabalerína a nyníjší baletní mistryně Baletu ND Praha Michaela Černá.
- * V ND moravskoslezském v Ostravě měl v dubnu premiéru balet L. Minkuse Don Quijote. Nesmrtelnou baletní klasiku podle choreografií Petipy a Gorského nastudoval Michal Štípa.
- * 5. 4. 1908 se narodil rakouský dirigent Herbert von Karajan (†16. 7. 1989). Působil v řadě evropských zemí. Pořádal i významné soutěže mladých dirigentů a orchestrů, financoval výzkum psychofyziologických procesů u hudebníků v průběhu interpretačního výkonu.

Z domova

THÁLIE 2017 – vyhlášení 24. března 2018 v ND Praha:

Herečky a herci do 33 let: Ivan Dejmal

Opera: Maida Hundeling

Svatopluk Sem

Tenorista Miroslav Švejda – za celoživotní mistrovství

Muzikál: Katarína Hasprová

Peter Pecha

Jiří Korn – za celoživotní mistrovství

Osobnost spjatá s televizní tvorbou. Režisér František Filip

Balet: Nikola Márová

Ondřej Vinklát

Richard Böhm – za celoživotní mistrovství

Cena kolegia „Život umělce“ za celoživotní přínos divadelnímu umění: Jiří Srnec
 Loutkové divadlo: Bohuslav Šulc – za celoživotní mistrovství
 Činohra: Tereza Dočkalová
 Daniel Bambas
 Petr Kostka – za celoživotní mistrovství

12. 5. – 3. 6. 2018 – 73. mezinárodní hudební festival Pražské jaro:

12. 5. v 10 hod. – Vyšehradský hřbitov: Pocta Bedřichu Smetanovi

12. 5. v 16 hod. – Zahájení Pražského jara 2018 v parku na Kampě

12. 5. ve 20 hod. – Obecní dům: B. Smetana – Má vlast. Českou filharmonii bude řídit Tomáš

Netopil

13. 5. ve 20 hod. – Obecní dům: B. Smetana – Má vlast

Dále uvádíme jen koncerty s účastí českých pěvců:

14. 5. ve 20 hod. – Obecní dům: Koncert k výročí založení státu Izrael – Pavla Vykopalová

(soprán)

15. 5. ve 20 hod. – Anežský klášter: Těžké je opustit krásu – Irena Troupová (soprán)

19. 5. v 17 hod. – Koncertní sál Pražské konzervatoře – Pocta Leoši Janáčkovi – Eva Garajová

(mezzosoprán), Jaroslav Březina (tenor)

27. 5. ve 20 hod. – Obecní dům: A. Dvořák – Svatební košile – Kateřina Kněžíková (soprán),

Richard Samek (tenor), Adam Plachetka (basbaryton)

✂ 29. 5. ve 20 hod. – Obecní dům: Symfonický orchestr hl. m. Prahy FOK – J. Novák. Dido, kantáta podle Vergília – Jana Hrochová (mezzosoprán).

✂ 21. 5. – 1. 7. 2018 – Mezinárodní hudební festival Leoše Janáčka, který vznikl spojením Janáčkova máje a Janáčkových Hukvald u příležitosti 90. výročí úmrtí L. Janáčka. Během 32 festivalových dnů nabídne 32 koncertů s řadou osobností na osmi místech (Ostrava, Hukvaldy, Opava, Kravaře, Ludgeřovice, Hlučín, Bohumín, Frýdek – Místek – více na www.mhflj.cz.

✂ 60. ročník Národního festivalu Smetanova Litomyšl 14. 6. – 7. 7. 2018. Janáčkova opera Národního divadla Brno se představí 29. 6. na zámeckém nádvoří operou Ch. Gounoda Faust a Markéta a 30. 6. tamtéž operou L. Janáčka Její pastorkyňa. (Kompletní program na www.smetanovalitomysl.cz.)

✂ Nejuznávanější mozartovský dirigent Marc Minkowski (*4. 10. 1962) se představí při koncertním provedení opery La clemenza di Tito (10. a 11. května 2018), které je součástí mozartovského triptychu ve Stavovském divadle v Praze. Tento francouzský dirigent narozený v Paříži studoval na konzervatoři v Haagu. R. 1984 založil soubor Les Musiciens du Louvre, který se věnuje zejména uvádění barokních oper (Dido a Aeneas, Teseo, Orfeo, Ifigenie na Tauridě, Titon et L'Aurore...). Je ředitelem Opera National de Bordeaux. Spolupracuje s významnými evropskými a americkými orchestry.

✂ Salon české a slovenské scénografie přinese v květnu průřez tvorbou umělců zabývajících se scénografií nebo stage designem. Salon odkazuje na staronový způsob fungování výstav výtvarných umělců, nazývaných SALON a pořádaných v Paříži již od r. 1667 za účelem poučených debat nad díly vystavujících umělců. Přihlásit se mohli jak zkušení, tak začínající scénografové i studenti příbuzných oborů. Pražský ČOSDAT ve spolupráci s divadlem Reduta a bratislavským Divadelným ústavom v SALONU realizuje projekt umožňující vzájemné poznání více než 45 umělců české a slovenské národnosti, působících v obou zemích či mezinárodně. Návštěvníci foyer divadla Reduta tak budou mít ve dnech 4. – 30. května 2018 jedinečnou možnost poznat tvorbu jednotlivých umělců na jimi vytvořených artefaktech a díky probíhajícímu off- programu také možnost pochopit, jak scénograf či stage designer uvažuje, pracuje, tvoří.

✂ Music Festival – Mahler Jihlava – 16. 5. – 8. 7. 2018 „Hudba tisíců“ (více na www.mahler2000.cz).

40. ročník mezinárodního festivalu „Pardubické hudební jaro 2018“ – 4. 3 – 6. 5. 2018:

29. 4. Pardubice: Hommage à Händel – barokní árie Adama Plachetky a Kateřiny Kněžíkové

3. 5. Hlinsko: Večer Štefana Margity – Vivaldi, Mozart, Stamic, Schubert, Čajkovskij, Grieg...
4. 5. Vysoké Mýto: Chrámový koncert s Evou Urbanovou
5. 5. Žďár n. Sázavou: Schubert, Mascagni, Franck, Mácha, Dvořák...
6. 5. Pardubice: Slavnostní závěrečný koncert – Filharmonie Brno se Slovanskými tanci
A. Dvořáka, dirigent Petr Vronský.

✂ Účast na baletních koncertech je vítanou příležitostí propagovat značku NdB a jeho umělce v zahraničí. Sólisté brněnského baletního souboru přijali pozvání na baletní Gala Die Welt zu Gast in München, kde 24. dubna 2018 reprezentovali svým interpretačním mistrovstvím.

✂ První květnový víkend bude Balet NdB hostem Chorvatského národního baletu v Zagrebu. V rámci umělecké výměny souborů uvede čerstvou premiéru 4 Elements choreografů Nacha Duata, Jiřího Kyliána a Lukáše Timuláka.

✂ Jedinečná evropská taneční událost úzce navazující na tradici 25 ročníků festivalu Tanec Brno: 23. 5. – 16. 6. 2018 na brněnském výstavišti. Město Brno se připojí k celorepublikovým oslavám vzniku našeho státu festivalem RE:PUBLIKA 1918 – 2018. Tento rozsáhlý projekt se bude opírat o několik klíčových akcí – jednou z nich bude festival DANCE BRNO 2018. NdB pozvalo taneční soubory nástupnických republik habsburské monarchie:

23. 5. Balet NdB – Amadeus MozArt – světová premiéra
26. 5. Polský národní balet Varšava – Chopiniada, Bolero, Chroma
29. 5. Balet SND Bratislava – Slovenské tance
31. 5. Srbský národní balet Bělehrad – Women in D Minor, The Long Christmass Dinner
3. 6. Volksoper Wien – Vídeňský státní balet – Popelka
7. 6. Slovinský národní balet Ljubljana – Doctor Zhivago
9. 6. Balet ND Praha – Decadance
11. 6. Chorvatský národní balet – Smrt v Benátkách
16. 6. Maďarský národní balet Budapešť – Five Tangos, Trois Gnossiennes, Black Cake. (Vše

podrobně na www.dancebrno.cz)

✂ Festival Divadelní svět Brno 2018 s tématem SVOBODA?! 24. – 28. května 2018 (více na www.divadelnisvet.cz):

✂ SND Bratislava: „Elity“ – politický thriller o lidech, kteří se po sametové revoluci dokázali jako první co nejlépe zorientovat a dostat se zpět tzv. „do sedla“. V hlavních rolích E. Vašáryová a T. Pauhofová.

✂ Naivní divadlo Liberec: „Jsou místa oblíbená tmou, kde nikdy a nic na ostrovech se skrývá odlehlých“. Příběhy podle tradovaných mýtů i konkrétních historických událostí. (Pro mládež od 14let.)

✂ Vynikající taneční a světově uznávaný choreograf Jiří Bartovanec připraví přímo pro festival Divadelní svět Brno unikátní pohybovou inscenaci inspirovanou letošním tématem festivalu „Svoboda?!“. V netradičních rolích tanečníků se představí herci NdB a Divadla Husa na provázku. V divadle Reduta 26. května 2018.

✂ Mimořádnou událostí 11. ročníku mezinárodního hudebního festivalu Dvořákova Praha, který se uskuteční od 7. do 21. září 2018, bude uvedení oratoria Svatá Ludmila. Dílo Antonína Dvořáka provede Česká filharmonie v čele s Jakubem Hrušou a Pražský filharmonický sbor 15. září 2018 v pražském Rudolfinu. Koncert bude živě přenášen na náměstí Jana Palacha.

✂ Činohra pražského ND uvede 17. a 18. května 2018 na Nové scéně světové premiéry autorské inscenace o českých nepravostech „Zbyhoň!“. Autoři: Jan Frič, Milan Šotek a kol.

Ze světa

- Český tenorista Pavel Černoch debutoval v únoru ve Vídeňské státní opeře, a to jako záskok za nemocného Rolanda Villazóna, který odřekl své vystoupení v roli Lenského v Čajkovského opeře Eugen Oněgin. Titulní roli zpíval Mariusz Kwiecień, Taťanou byla Olga Bezsmertna, Olgu

ztvárnila Margarita Gritskova a role knížete Gremina se ujal Ferruccio Furlanetto. Debut P. Černocho byl velmi úspěšný.

- Pražský filharmonický sbor získal další dvě mezinárodní ocenění za dvě nahrávky, které pořídil společně s Českou filharmonií: za kantátu Stabat Mater Antonína Dvořáka (jedna z posledních pod taktovkou Jiřího Bělohlávka) a také za nahrávku Eposu o Gilgamešovi Bohuslava Martinů.
- Orchester České filharmonie absolvoval v únoru zájezd do Velké Británie a Irska. Všechny koncerty dirigoval Tomáš Netopil. Kromě děl A. Dvořáka zazněla na závěrečném koncertu Smetanova Má vlast.
- Housle, které patřily Albertu Einsteinovi, byly v newyorské aukci prodány za 516 500 dolarů. Slavný vědec (1879 – 1955) je dostal darem v říjnu 1933, kdy uprchl z Německa do USA. Einstein byl zaníceným amatérským houslistou.
- Rukopis údajně patřící Ferenci Lisztovi byl vystaven v Budapešti. Dlouho se tradovalo, že rukopis byl ztracený. Lisztova akademie ho nedávno zakoupila od soukromého majitele.
- Zloděj vrátil odcizené violoncello (je oceněno na 33 milionů Kč). O obrovském štěstí může hovořit francouzská violoncellistka. Nedlouho po přepadení, kdy o nástroj přišla, jí zavolal anonym, kde violoncello zhotovené v r. 1737 v italském městě Udine loutnařem F. Goffierem, najde.
- Po téměř 200 letech od vzniku díla bude opera Gaetana Donizettiho Anděl z Nisidy uvedena ve světové premiéře, a to 18. 7. 2018 v londýnské Covent Garden londýnskou společností Opera Rana, která se ve spolupráci s Covent Garden zaměřuje na uvádění zřídka kdy provozovaných nebo zcela zapomenutých oper 19. století. Operu Anděl z Nisidy zkomponoval slavný italský skladatel v r. 1839 v Paříži, a to jako zakázku pro Théâtre de la Renaissance. Divadlo ale ještě před premiérou zbankrotovalo a do nedávné doby panovalo přesvědčení, že se rukopis nenávratně ztratil. Až před 8 lety se ve francouzské národní knihovně našly nečíslované listy Donizettiho rukopisu, roztroušené v 18ti různých složkách.
- Bavorská státní opera v Mnichově oficiálně oznámila jména nových ředitelů, kteří se svých funkcí ujmou v r. 2021. Tehdy Mnichov opustí hudební ředitel Kiril Petrenko a současný intendant Nikolaus Bachler. Na jejich místa nastoupí jako intendant Belgičan Serge Dorny (*1962) a ruský dirigent Vladimir Jurowski (*1972) – oba s velkými mezinárodními zkušenostmi.
- Newyorská Metropolitní opera propustila dlouholetého dirigenta a hudebního ředitele Jamese Levina obviňovaného ze sexuálního zneužívání chlapců. Po prosincovém dočasném přerušení spolupráce se s ním rozloučil ředitel MET Peter Gelb nadobro, přestože dirigent vinu popírá. Čtyřiasedmdesátiletý Levine byl hudebním ředitelem MET 40 let. Jeden z nejvýznamnějších světových dirigentů byl v letech 1986 – 2004 rovněž uměleckým ředitelem newyorské opery. Od r. 2016 s MET ze zdravotních důvodů spolupracoval jako emeritní hudební ředitel. Levine je další z řady osobností, které v USA čelí podezření ze sexuálního obtěžování.
- Yannick Nézet – Séguin (*1975), kanadský dirigent se stane hudebním ředitelem MET o dvě sezony dříve, než bylo plánováno, a to od sezony 2018/19. V té bude dirigovat tři opery a dva koncerty orchestru MET v Carnegie Hall. Premiéry sezony 2018/19 nabídnou mj. operu Samson a Dalila, novou operu Nika Muhlyho Marnie, La traviatu s Dianou Damrau v hlavní ženské roli, Adrianu Lecouvreur s Annou Netrebko v titulní roli.
- Součástí turné Orchestru Mariinského divadla po světových koncertních sálech byl koncert, který 23. 3. 2018 ve Smetanově síni Obecního domu v Praze řídil uznávaný ruský dirigent Valerij Gergijev. Přední petrohradské těleso, jehož je ředitelem, nabídlo díla Clauda Debussyho, Igora Stravinského a Petra Iljiče Čajkovského.
- Celých 38 sezon se na repertoáru Velkého divadla v Moskvě udrželo Grigorovičovo nastudování Prokofjevova baletu Romeo a Julie. Bylo opakovaně obnovováno (naposled v r. 2010) a v jeho obsazení se vystřídal několik generací tanečníků. Teprve na sklonku loňského roku došlo ke kompletní proměně tohoto titulu. Vedení souboru k tomu vybralo verzi, kterou původně vytvořil

jeden z nejvýznamnějších choreografů současnosti Alexej Ratmanskij pro National Ballet of Canada v r. 2011 v Torontu. Podoba, kterou Romeovi a Julii dal, se už dnes řadí vedle těch klasických, jako je Lavrovskijho, Crankova nebo Mac Millanova. Působivé výtvarné řešení scény (Richard Hudson) je stylizováno do siluet veronské architektury. V hlavních rolích Vladislav Lantarov (Romeo), Jekatěrina Krysanova (Julie), Igor Cvirko (Merkucio). Choreograf příběh neuzavírá smrtí milenců, ale smířením rodů. Při přenosu do kin v průvodním slovu připomněla moderátorka světovou premiéru Romea a Julie v Brně v r. 1938, což je fakt, na který ruší muzikologové a teatrologové občas rádi „zapomínají“.

- 22. března 2018 oslavil král světového muzikálu, skladatel, producent a majitel divadel Andrew Lloyd Webber, sedmdesátiny. Za 50 let své kariéry má na kontě desítku celosvětových úspěchů a je jediným skladatelem, kterému byla uváděna až tři díla současně v divadlech londýnského West Endu a newyorské Broadwaye. V září 1991, v době hostování japonského souboru s Jesus Christ Superstar, se mu v Londýně hrálo dokonce šest muzikálů najednou. Svoji hudbou vydělal víc než kterýkoliv divadelní skladatel před ním a jeho hudební impérium sahá od Londýna až po Tokio. Andrew Lloyd Webber je stále fenoménem současného muzikálu. Jeho osoba přinesla do tohoto umění nového ducha a začala určovat trend. Proto ani nepřekvapuje, že jej za zásluhy o britskou kulturu v r. 1992 královna Alžběta II. povýšila do šlechtického stavu. Počet diváků jeho muzikálů se na celém světě pohybuje ve stovkách milionů.

Nabídky a informace:

- ★ Vraťte se na začátek Zpravodaje. Najdete tam většinu aktuálních nabídek.
- ★ Pokud si chcete porovnat poslední dvě operní premiéry v ND Brno (P. I. Čajkovskij – Píková dáma (17. 2. 2018) a W. A. Mozart – Cosi fan tutte (18. 5. 2018)) se světovou produkcí na DVD, máte možnost:
Pique Dame: Misha Didyk, Alexej Markov, Vlad. Stoyanov, Svetlana Aksenova, Larisa Diadkova, Andrei Popov, Royal Concertgeoluw Orchestra, dir. Marius Jansons – C MAJOR 743908.
- ★ Cosi fan tutte: Corinne Winters, Angela Brower, Daniel Behle, Alessio Arduini, Johannes M. Kränzle, Sabina Puertolas, Orchestr Královské opery Covent Garden, dir. Semjon Byčkov – OPUS ARTE OA 1260D.
- ★ **CK ČEBUS (Běhounská 19, 656 34 Brno; www.cebus.cz, tel.: 542 217 898, 542 215 145, 733 738 663, e-mail: info@cebus.cz) ve spolupráci s NdB a SPNdB Vám nabízí zájezdy za operou:**

Co je tedy v plánu od 1. 7. 2018 do konce roku 2018: **Letecký zájezd do Petrohradu s návštěvou představení baletu P. I. Čajkovského "Labutí jezero" v Ermitážním divadle** a možností účasti na operním festivalu "**Bílé noci v Mariinském divadle**" (tituly programu budou známy až během května). Termín akce je od 15. do 20. července, odlet je z Prahy.

Autobusové zájezdy z Brna do Českého Krumlova na představení v zámeckém parku na otáčivém hledišti:- **opera G. Verdiho "Trubadúr"** v termínu 28. – 29. července - **nový balet Libora Vaculíka** na hudbu **Franze Schuberta "Valmont"** (v Praze byl přijat s nadšením) v termínu od 4. do 5. srpna. Nocleh je zajištěn u obou akcí v centru Českého Krumlova.

Autobusový zájezd do italské Verony na představení opery G. Verdiho "Aida" v antické Aréně v termínu od 13. do 15. července.

Letecký zájezd z Brna-Tuřan do Mnichova na představení opery **G. Verdiho "Rigoletto"** v Bavorské státní opeře v termínu od 19. do 21. října.

Vážení a milí přátelé,

svět kolem nás přináší neustálé změny, které běžný občan nestačí sledovat, natož se v nich smysluplně orientovat. Je proto velmi potěšitelné, že máme, a slovo máme zdůrazňuji, umění. To hrálo od počátku svého vzniku důležitou roli: nastavovalo společnosti specifický obraz a upozorňovalo na její nešvary, pomáhalo „zapomínat“ na starosti a strasti všedního života. To samozřejmě platí stále. Vypravte se do divadla. Příjemné a obohacující zážitky přeji členové výboru SPNdB a Jana Veselá

Použité zdroje:

Malá encyklopedie české opery

Osobnosti světové hudby

Malá encyklopedie hudby

Denní tisk a internet

Webové stránky NdB

Filharmonie Brno

ND Praha měsíčník březem

ČSF Brno

Postavy brněnského jeviště

Hudební rozhledy

DIVA – březem – dubem magazín ND Brno

Oxfordský slovník opery

Katalog 2017/18 ND Praha

Katalog 2017/18 ND Brno

Uzávěrka Zpravodaje dne: 16. května 2018

Neprodejně. Zpravodaj vydává Spolek přátel NdB, Jugoslávská 652/98, Brno, IČ 48510777 pro vnitřní potřebu.